

SDĚLENÍ KOMISE

Rámc Evropské unie pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby
(2011)

(Text s významem pro EHP)

(2012/C 8/03)

1. ÚČEL A ROZSAH

1. Pro zajištění fungování určitých služeb obecného hospodářského zájmu (SOHZ) na základě zásad a za podmínek umožňujících naplnění jejich úkolů se může ukázat jako nezbytná finanční podpora veřejných orgánů, jestliže příjmy z poskytování služby neumožňují pokrýt náklady vyplývající z plnění závazku veřejné služby.
2. Z judikatury Soudního dvora Evropské unie ⁽¹⁾ vyplývá, že vyrovnávací platba za závazek veřejné služby nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, pokud splňuje určitý počet podmínek ⁽²⁾. Jsou-li tyto podmínky splněny, nepoužije se článek 108 Smlouvy.
3. Jestliže vyrovnávací platba za závazek veřejné služby tyto podmínky nesplňuje a jsou-li zároveň splněna obecná kritéria použitelnosti čl. 107 odst. 1 Smlouvy, představuje taková vyrovnávací platba státní podporu a vztahují se na ni články 106, 107 a 108 Smlouvy.
4. Komise ve svém sdělení o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu ⁽³⁾ vyjasnila podmínky, za nichž se vyrovnávací platba za závazek veřejné služby musí považovat za státní podporu. Kromě toho v nařízení Komise o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu *de minimis* pro podniky poskytující služby obecného hospodářského zájmu ⁽⁴⁾ stanoví podmínky, za nichž se nízké vyrovnávací platby za závazek veřejné služby považují za platby, které nenarušují obchod mezi členskými státy a/nebo nenarušují hospodářskou soutěž ani neohroží narušením této soutěže. V takových případech se na vyrovnávací platbu nevztahuje čl. 107 odst. 1 Smlouvy, a proto nepodléhá oznamovacímu postupu stanovenému v čl. 108 odst. 3 Smlouvy.
5. Ustanovení čl. 106 odst. 2 Smlouvy poskytuje právní základ pro posuzování slučitelnosti státní podpory na SOHZ. Stanoví, že podniky, které jsou pověřeny poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu, nebo podniky, které mají povahu fiskálního monopolu, podléhají pravidlům obsaženým ve Smlouvě, zejména pravidlům hospodářské soutěže. Ustanovení čl. 106 odst. 2 Smlouvy však stanoví výjimku z pravidel obsažených ve Smlouvě, jestliže by použití pravidel hospodářské soutěže právně nebo fakticky bránilo plnění svěřených úkolů. Tato výjimka se použije pouze v případě, kdy rozvoj obchodu není dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmy Unie.
6. Rozhodnutí Komise 2012/21/EU ⁽⁵⁾ o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu ⁽⁶⁾ stanoví podmínky, za nichž se určité typy vyrovnávacích plateb za závazky veřejné služby považují za slučitelné s vnitřním trhem podle čl. 106 odst. 2 Smlouvy a jsou osvobozeny od povinnosti oznamování předem stanovené v čl. 108 odst. 3 Smlouvy.
7. Zásady stanovené v tomto sdělení se použijí na vyrovnávací platbu za závazek veřejné služby pouze v případě, že tato platba představuje státní podporu, na niž se nevztahuje rozhodnutí 2012/21/EU. Na takovou vyrovnávací platbu se vztahuje požadavek oznámení předem podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy. Toto sdělení stanoví, za jakých podmínek lze takovou státní podporu považovat za slučitelnou

⁽¹⁾ Rozsudky ve věcech C-280/00 Altmark Trans GmbH a Regierungspräsidium Magdeburg v. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (Altmark), Sb. rozh. 2003, s. I-7747 a spojené věci C-34/01 až C-38/01 Enirisorre SpA v. Ministero delle Finanze, Sb. rozh. 2003, s. I-14243.

⁽²⁾ Soudní dvůr ve svém rozsudku ve věci Altmark konstatoval, že vyrovnávací platba za závazek veřejné služby nepředstavuje státní podporu, jsou-li splněna čtyři kumulativní kritéria. Za prvé, podnik-příjemce musí být skutečně pověřen plněním povinností veřejné služby a tyto povinnosti musí být jasně definovány. Za druhé, parametry, na jejichž základě je vyrovnání vypočteno, musí být předem stanoveny objektivním a transparentním způsobem. Za třetí, vyrovnání nemůže přesahovat meze toho, co je nezbytné k pokrytí všech nebo části nákladů vynaložených k plnění povinností veřejné služby se zohledněním příjmů, které se k nim vztahují, jakož i zisku, který je přiměřený k plnění těchto povinností. Za čtvrté, není-li výběr podniku, který má být pověřen plněním povinností veřejné služby, v konkrétním případě učiněn v rámci řízení o zadání veřejné zakázky umožňujícího vybrat zájemce schopného poskytovat tyto služby za nejmenších nákladů pro společnost, musí být úroveň nutného vyrovnání určena na základě analýzy nákladů, které by vynaložil průměrný podnik, správně řízený a vybavený přiměřenými prostředky.

⁽³⁾ Viz strana 23 v tomto čísle Úředního věstníku.

⁽⁴⁾ Viz strana 4 v tomto čísle Úředního věstníku.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 7, 11.1.2012, s. 3.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 7, 11.1.2012.

s vnitřním trhem podle čl. 106 odst. 2 Smlouvy. Nahrazuje rámec Společenství pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby ⁽¹⁾.

8. Zásady stanovené v tomto sdělení se použijí na vyrovnávací platbu za závazky veřejné služby v oblasti letecké a námořní dopravy, aniž by byla dotčena přísnější zvláštní ustanovení obsažená v odvětvových předpisech Unie. Nepoužijí se na odvětví pozemní dopravy, ani na odvětví veřejnoprávního vysílání, na které se vztahuje sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání ⁽²⁾.
9. Podpora poskytovatelům služeb obecného hospodářského zájmu, kteří jsou v obtížích, se posuzuje podle pravidel Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích ⁽³⁾.
10. Zásady stanovené v tomto sdělení se použijí, aniž by byly dotčeny:
 - a) požadavky stanovené právem Unie v oblasti hospodářské soutěže (zejména článků 101 a 102 Smlouvy);
 - b) požadavky stanovené právem Unie v oblasti zadávání veřejných zakázek;
 - c) ustanovení směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků ⁽⁴⁾;
 - d) dodatečné požadavky vyplývající ze Smlouvy nebo z odvětvových předpisů Unie.

2. PODMÍNKY SLUČITELNOSTI VYROVNÁVACÍ PLATBY ZA ZÁVAZEK VEŘEJNÉ SLUŽBY, KTERÁ PŘEDSTAVUJE STÁTNÍ PODPORU

2.1 Obecné ustanovení

11. V současné fázi vývoje vnitřního trhu lze státní podporu, která spadá mimo oblast působnosti rozhodnutí 2012/21/EU, prohlásit za slučitelnou s čl. 106 odst. 2 Smlouvy, je-li to nutné pro poskytování dané služby obecného hospodářského zájmu a jestliže není narušen vývoj obchodu do takové míry, která by byla v rozporu se zájmy Unie. K dosažení této rovnováhy musí být splněny podmínky stanovené v částech 2.2 až 2.10.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 297, 29.11.2005, s. 4.

⁽²⁾ Úř. věst. C 257, 27.10.2009, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 318, 17.11.2006, s. 17.

2.2 Skutečná služba obecného hospodářského zájmu podle článku 106 Smlouvy

12. Podporu je nutno udělit skutečné a správně vymezené službě obecného hospodářského zájmu, jak je uvedeno v čl. 106 odst. 2 Smlouvy.
13. Komise ve svém sdělení o používání pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu stanovila pokyny ohledně požadavků na vymezení služby obecného hospodářského zájmu. Jde zejména o to, že členské státy nemohou připojit specifické závazky veřejné služby ke službám, které za podmínek odpovídajících státem vymezenému veřejnému zájmu, typu cena, objektivní prvky kvality, kontinuita a přístup ke službě, již jsou nebo mohou být uspokojivě poskytovány podniky působícími v běžných tržních podmínkách. Otázku, zda může službu poskytovat trh, Komise hodnotí pouze tím, že ověří, zda definice členského státu není neplatná kvůli zjevné chybě, ledaže právo Unie stanoví přísnější měřítko.
14. Pro účely používání zásad stanovených v tomto sdělení by členské státy měly prokázat, že řádně zvážily potřeby veřejné služby veřejnou konzultací nebo jinými vhodnými nástroji, jimiž přihlédly k zájmům uživatelů a poskytovatelů. Toto ustanovení neplatí, pokud je jasné, že nová konzultace nebude žádným přínosem k nedávno provedené konzultaci.
- 2.3 Nutnost existence pověřujícího aktu, který stanoví závazky veřejné služby a způsob výpočtu vyrovnávací platby
15. Odpovědnost za poskytování SOHZ musí být dotčenému podniku svěřena prostřednictvím jednoho nebo více aktů, jejichž formu si může určit každý členský stát. Pojmem „členský stát“ se rozumějí ústřední, regionální i místní orgány.

16. V tomto aktu nebo aktech musí být uvedeny zejména tyto údaje:

- a) náplň a délka trvání závazků veřejné služby;
- b) o který podnik a případně o které území se jedná,
- c) povaha veškerých výhradních nebo zvláštních práv udělených podniku orgánem poskytujícím vyrovnávací platbu;
- d) popis vyrovnávacího mechanismu a parametry pro výpočet, sledování a přezkum vyrovnávací platby a

e) ustanovení pro vyloučení vyplacení nadměrné vyrovnávací platby a jejího vrácení.

2.4 Doba trvání pověření

17. Doba trvání pověření by měla být odůvodněná objektivními kritérii, například potřebou amortizovat nepřevoditelná fixní aktiva. Trvání pověření by v zásadě nemělo být delší než doba nutná k odpisu nejvýznamnějších aktiv nezbytných k poskytování SOHZ.

2.5 Soulad se směrnicí 2006/11/ES

18. Podpora se považuje za slučitelnou s vnitřním trhem na základě čl. 106 odst. 2 Smlouvy, pouze pokud podnik v příslušném případě splňuje požadavky směrnice 2006/111/ES⁽¹⁾. Podpora, která není v souladu s touto směrnicí, se považuje za podporu, která narušuje rozvoj obchodu v míře, která by byla v rozporu se zájmy Unie ve smyslu čl. 106 odst. 2 Smlouvy.

2.6 Dodržování pravidel Unie v oblasti veřejných zakázek

19. Podpora se považuje za slučitelnou s vnitřním trhem na základě čl. 106 odst. 2 Smlouvy pouze za předpokladu, že odpovědný orgán při pověřování dotyčného podniku poskytováním služby dodržel nebo se zavázal dodržet platná pravidla Unie v oblasti zadávání veřejných zakázek. Patří sem veškeré platné požadavky na transparentnost, rovné zacházení a nediskriminaci, které vyplývají přímo ze Smlouvy a případně ze sekundárního práva Unie. Podpora, která neodpovídá těmto pravidlům a požadavkům, se považuje za podporu, která by narušila obchod v míře, která by byla v rozporu se zájmy Unie ve smyslu čl. 106 odst. 2 Smlouvy.

2.7 Vyloučení diskriminace

20. Jestliže určitý orgán pověří poskytováním stejné služby obecného hospodářského zájmu několik podniků, měla by se vyrovnávací platba počítat pro každý podnik podle stejné metody.

2.8 Výše vyrovnávací platby

21. Výše vyrovnávací platby nesmí překročit částku, která je nezbytná k pokrytí čistých nákladů⁽²⁾ na plnění závazků veřejné služby, včetně přiměřeného zisku.

22. Výši vyrovnávací platby lze stanovit na základě očekávaných příjmů a nákladů, na základě skutečných příjmů

a nákladů nebo na základě jejich kombinace, podle toho, jaké pobídky ke zvýšení efektivity chce členský stát poskytnout hned od začátku v souladu s odstavci 40 a 41.

23. Jestliže celá vyrovnávací platba nebo její část vychází z očekávaných příjmů a nákladů, musí být tyto příjmy a náklady vymezeny v pověřovacím aktu. Musí být založeny na důvěryhodných a pozorovatelných parametrech o ekonomickém prostředí, v němž se SOHZ poskytuje. V příslušných případech musí vycházet ze znaleckých posudků regulačních orgánů odvětví nebo jiných subjektů, které jsou na podniku nezávislé. Členské státy musí uvést, z jakých zdrojů vycházejí při stanovení očekávaných příjmů a nákladů⁽³⁾. Odhady nákladů musí odrážet očekávání nárůstu efektivity poskytovatele SOHZ během doby pověření.

Čisté náklady nezbytné k plnění závazku veřejné služby

24. Čisté náklady, které jsou nebo podle očekávání budou nezbytné ke splnění závazků veřejné služby, by se měly vypočítat za použití metodiky čistých ušetřených nákladů, pokud to vyžadují právní předpisy Unie nebo členského státu i v jiných případech, v nichž je to možné.

Metodika čistých ušetřených nákladů

25. Podle metodiky čistých ušetřených nákladů se čisté náklady, které jsou nezbytné nebo které budou podle očekávání nezbytné k plnění závazků veřejné služby, vypočítají jako rozdíl mezi čistými náklady poskytovatele, který vykonává svou činnost se závazkem veřejné služby, a čistými náklady nebo ziskem téhož poskytovatele, který vykonává svou činnost bez takového závazku. Je třeba věnovat řádnou pozornost správnému vyhodnocení nákladů, kterým by se poskytovatel služby v nepřítomnosti závazku veřejné služby podle očekávání vyhnul, a příjmů, které by pravděpodobně nezískal. Výpočet čistých nákladů by měl vyhodnotit přínosy, v nejvyšší možné míře i nehmotné, pro poskytovatele SOHZ.

26. Příloha IV směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací⁽⁴⁾ a příloha I směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb

⁽¹⁾ Směrnice 2006/111/ES o zpřehlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků.

⁽²⁾ V této souvislosti se čistými náklady rozumějí čisté náklady uvedené v odstavci 25 nebo náklady po odečtení příjmů, pokud nelze použít metodiku čistých ušetřených nákladů.

⁽³⁾ Veřejné zdroje informací, úrovně nákladů poskytovatele SOHZ v minulosti, úrovně nákladů konkurentů, obchodní plány, zprávy příslušného odvětví atd.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 108, 24.4.2002, s. 51.

Společenství a zvyšování kvality služby ⁽¹⁾ obsahují podrobnější pokyny o používání metodiky čistých ušetřených nákladů.

27. Přestože Komise považuje metodiku čistých ušetřených nákladů za nejpřesnější metodu určování nákladů na závazek veřejné služby, může být použití této metodiky v některých případech neproveditelné nebo nevhodné. V takových řádně odůvodněných případech může Komise souhlasit s použitím alternativních metod výpočtu čistých nákladů nezbytných k plnění závazků veřejné služby, například metodu přidělování nákladů.

Metoda založená na přidělování nákladů

28. Podle metody přidělování nákladů se čisté náklady nezbytné k plnění závazků veřejné služby mohou vypočítat jako rozdíl mezi náklady a příjmy pověřeného poskytovatele na plnění závazků veřejné služby, jak je uvedeno a odhadnuto v pověřovacím aktu.
29. Náklady, které mají být zohledněny, zahrnují veškeré náklady nezbytné pro poskytování SOHZ.
30. Působí-li dotčený podnik výhradně v oblasti poskytování SOHZ, lze zohlednit veškeré jeho náklady.
31. Vykonává-li dotčený podnik rovněž činnosti mimo rozsah SOHZ, mohou zohledňované náklady zahrnovat veškeré přímé náklady nezbytné k plnění závazků veřejné služby a přiměřený příspěvek na nepřímé náklady společné službě obecného hospodářského zájmu a ostatním činnostem. Náklady spojené s činnostmi mimo rámec SOHZ musí pokrýt veškeré přímé náklady a příslušný příspěvek na společné náklady. Při určování příslušného příspěvku na společné náklady, se za referenční ceny považují tržní ceny za využívání zdrojů, jsou-li k dispozici ⁽²⁾. Jestliže takové tržní ceny nejsou k dispozici, lze příslušný příspěvek

na společné náklady určit odkazem na úroveň přiměřeného zisku ⁽³⁾, který podnik očekává ze svých činností, které spadají mimo rámec SOHZ, nebo na základě jiných vhodnějších metod.

Příjmy

32. Příjmy, k nimž se přihlíží, musí zahrnovat alespoň veškeré příjmy ze služby obecného hospodářského zájmu, upřesněné v pověřovacím aktu, a nadměrné zisky ze zvláštních nebo výhradních práv, včetně práv souvisejících s dalšími činnostmi, jak je stanoveno v odstavci 45, bez ohledu, zda jsou tyto nadměrné zisky klasifikovány jako státní podpora ve významu čl. 107 odst. 1 Smlouvy.

Přiměřený zisk

33. Přiměřeným ziskem by se měla rozumět míra návratnosti kapitálu ⁽⁴⁾, kterou by požadoval typický podnik při úvahách o tom, zda bude službu obecného hospodářského zájmu poskytovat po celou dobu trvání pověřovacího aktu, s přihlédnutím k úrovni rizika. Úroveň rizika závisí na dotčeném odvětví, typu služby a charakteru vyrovnávacího mechanismu.
34. V řádně odůvodněných případech lze při určování přiměřeného zisku používat jiné ukazatele úrovně zisku než je míra návratnosti kapitálu, například průměrnou míru návratnosti vlastního kapitálu ⁽⁵⁾ během doby pověření, návratnost vloženého kapitálu, návratnost aktiv nebo rentabilitu tržeb.
35. Ať už je zvolen jakýkoli ukazatel, musí členský stát Komisi na požádání poskytnout důkazy o tom, že plánovaný zisk nepřevyšuje zisk, který by vyžadoval typický podnik při rozhodování, zda bude poskytovat danou službu, například odkazem na míru návratnosti u podobných typů zakázek udělených za soutěžních podmínek.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 15, 21.1.1998, s. 14.

⁽²⁾ Ve věci Chronopost (spojené věci C-83/01 P, C-93/01 P a C-94/01 P, Chronopost SA, Sb. rozh. 2003, s. I-6993) Evropský soudní dvůr odkazoval na „obvyklé tržní podmínky“: „Jelikož není možné srovnat situaci podniku La Poste se situací soukromé skupiny podniků nepůsobících ve vyhrazeném odvětví, musí být „obvyklé tržní podmínky“, které jsou nutně hypotetické, posouzeny s ohledem na dostupné objektivní a ověřitelné skutečnosti“.

⁽³⁾ Přiměřený zisk se hodnotí z perspektivy *ex ante* (na základě očekávaných zisků spíše než skutečných zisků), aby se nesnižovaly pobídky podniků dosahovat při provozování činností mimo rámec SOHZ úspor z důvodu vyšší efektivity.

⁽⁴⁾ Mírou návratnosti kapitálu se zde rozumí vnitřní míra návratnosti (IRR), kterou podnik získá z investovaného kapitálu během trvání projektu, tedy IRR / peněžní toky zakázky.

⁽⁵⁾ V jakémkoli daném roce je účetní ukazatel návratnosti vlastního kapitálu (ROE) vymezen jako zisky před úroky a zdaněním (EBIT) / vlastní kapitál za daný rok. Průměrná roční míra návratnosti by se měla vypočítat za dobu trvání pověření použitím diskontního faktoru, buď kapitálovými náklady podniky nebo sazbou stanovenou sdělením Komise o referenční sazbě, podle toho, co je vhodnější.

36. Míra návratnosti kapitálu, která nepřesáhne příslušnou swapovou sazbu ⁽¹⁾ navýšenou o 100 bazických bodů ⁽²⁾, se v každém případě považuje za přiměřenou. Příslušnou swapovou sazbou je ta swapová sazba, jejíž doba splatnosti a měna odpovídají době trvání a měně pověřovacího aktu.
37. Jestliže je poskytování SOHZ spojeno se značným obchodním nebo smluvním rizikem, například proto, že vyrovnávací platba má podobu pevné paušální částky, která kryje očekávané čisté náklady a přiměřený zisk a podnik působí v konkurenčním prostředí, nesmí přiměřený zisk překročit úroveň, která převyšuje míru návratnosti kapitálu přiměřenou úrovni rizika. Tato míra by se měla pokud možno stanovit s ohledem na míru návratnosti kapitálu, které se dosahuje u podobných druhů smluv o veřejné službě uzavřených za konkurenčních podmínek (např. u smluv uzavřených na základě výběrového řízení). Jestliže takovou metodu nelze použít, lze v odůvodněných případech stanovit míru návratnosti kapitálu rovněž jinými metodami ⁽³⁾.
38. Jestliže poskytování služby obecného hospodářského zájmu není spojeno s výrazným obchodním nebo smluvním rizikem, například protože čisté náklady vynaložené při poskytování služby obecného hospodářského zájmu jsou v podstatě plně pokryty vyrovnávací platbou *ex post*, nesmí přiměřený zisk překročit úroveň, která odpovídá úrovni uvedené v odstavci 36. Takový mechanismus vyrovnání nemotivuje poskytovatele veřejné služby k efektivitě. Jeho užití je proto omezeno výlučně na případy, v nichž členský stát může odůvodnit, proč není proveditelné nebo vhodné brát v úvahu efektivitu produkce a vypracovat smlouvu způsobem, který by pobízel ke zvyšování efektivitě.
- Pobídky ke zvyšování efektivitě*
39. Při stanovení metody vyrovnání musí členské státy začlenit pobídky k efektivnímu poskytování SOHZ vysoké kvality, pokud nemohou řádně odůvodnit, že zavedení takových pobídek není proveditelné nebo vhodné.
40. Pobídky ke zvyšování efektivitě mohou mít řadu podob, aby co nejlépe vyhovovaly specifické situaci každého případu nebo odvětví. Členské státy mohou například
- předem stanovit pevnou úroveň vyrovnávací platby, která předvídá a začleňuje nárůst efektivitě, který lze u podniku očekávat během doby trvání pověřovacího aktu.
41. V jiných případech mohou členské státy v pověřovacím aktu vymezit cíle efektivitě produkce, takže úroveň vyrovnávací platby pak závisí na rozsahu, v němž byly tyto cíle splněny. Jestliže podnik cíle nesplní, vyrovnávací platba by měla být snížena na základě výpočtu uvedeného v pověřovacím aktu. Pokud podnik tyto cíle naopak překročí, vyrovnávací platba by měla být zvýšena podle metody uvedené v pověřovacím aktu. Odměny související s nárůstem efektivitě se stanoví na takové úrovni, aby se zajistilo vyrovnané sdílení příslušných zisků mezi podnikem a členským státem a/nebo uživateli.
42. Jakýkoli takový pobídkový mechanismus ke zvyšování efektivitě musí spočívat na objektivních a měřitelných kritériích, která jsou stanovena v pověřovacím aktu a podléhají transparentnímu hodnocení *ex post*, které provádí subjekt nezávislý na poskytovateli SOHZ.
43. Nárůstu efektivitě by mělo být dosaženo bez snížení kvality poskytované služby a měly by být přitom dodrženy normy stanovené v právních předpisech Unie.
- Ustanovení platná pro podniky, které působí rovněž mimo rámec SOHZ nebo poskytují několik SOHZ*
44. Vykonává-li podnik činnosti spadající do rozsahu SOHZ i mimo něj, musí ve svém vnitropodnikovém účetnictví uvádět náklady a příjmy spojené s SOHZ odděleně od nákladů a příjmů za poskytování jiných služeb v souladu se zásadami stanovenými v odstavci 31. Jestliže je podnik pověřen poskytováním několika SOHZ, protože se liší jejich zadávací orgány nebo povaha SOHZ, musí být ve vnitropodnikovém účetnictví možno ověřit, zda na úrovni žádného SOHZ nedošlo k vyplacení nadměrné vyrovnávací platby.
45. Jestliže byla danému podniku udělena zvláštní nebo výhradní práva spojená s jinými činnostmi než se SOHZ, na kterou je udělena podpora, a tyto činnosti vytvářejí zisk nad rámec přiměřeného zisku, nebo jestliže tento podnik požívá jiných výhod udělených státem, musí být bez ohledu na jejich klasifikaci pro účely čl. 107 odst. 1 Smlouvy tato práva a tyto výhody připočteny k příjmům podniku. Přiměřený zisk z činností, pro něž má podnik zvláštní nebo výhradní práva, musí být vyhodnocen z perspektivy *ex ante* s ohledem na riziko, nebo nepřítomnost rizika, které daný podnik podstupuje. Při tomto hodnocení se musí

⁽¹⁾ Swapovou sazbou se rozumí nejdéší doba splatnosti, která se rovná mezibankovní nabídkové sazbě (IBOR). Na finančních trzích se používá jako referenční sazba pro stanovení míry financování.

⁽²⁾ Cílem přírážky 100 bazických bodů je mimo jiné vyvážit riziko likvidity související se skutečností, že poskytovatel SOHZ, který investuje kapitál na základě smlouvy o SOHZ, tento kapitál zavazuje na celou dobu trvání pověřovacího aktu a nebude svůj podíl moci prodat tak rychle a s tak nízkými náklady jako v případě běžného aktiva bez rizika likvidity.

⁽³⁾ Například porovnáním návratnosti s průměrnými váženými kapitálovými náklady (WACC) podniku ve vztahu k dané činnosti nebo s průměrnou návratností kapitálu v daném odvětví v posledních letech, s ohledem na to, zda lze historické údaje využít jako vhodný ukazatel pro výhledy do budoucnosti.

rovněž přihlížet k pobídkám ke zvýšení efektivity, které členský stát zavedl ve vztahu k poskytování daných služeb.

46. Členský stát může rozhodnout, že zisky z činností mimo rozsah SOHZ, zejména z činností, které využívají infrastrukturu nezbytnou k poskytování SOHZ, musí být zcela nebo částečně přiděleny na financování SOHZ.

Nadměrná vyrovnávací platba

47. Nadměrnou vyrovnávací platbou by se měla rozumět vyrovnávací platba, kterou podnik obdržel nad částku podpory vymezenou v odstavci 21 během celé doby trvání smlouvy. Jak bylo uvedeno v odstavcích 39 až 42, přebytek, který vyplynul z neočekávaně vysokého nárůstu efektivity, si může podnik ponechat jako dodatečný přiměřený zisk, jak je stanoveno v pověřovacím aktu⁽¹⁾.

48. Nadměrná vyrovnávací platba není nezbytná k poskytování služby obecného hospodářského zájmu, a proto představuje neslučitelnou státní podporu.

49. Členské státy musí zajistit, že vyrovnávací platba udělená za poskytování služby obecného hospodářského zájmu splňuje požadavky stanovené v tomto sdělení, zejména skutečnost, že podniky nedostávají vyrovnávací platby, které jsou vyšší než částka stanovená podle požadavků stanovených v této části. Na žádost Komise tuto skutečnost musí doložit. Musí provádět pravidelné kontroly nebo zajistit provádění takových kontrol na konci doby pověření a v každém případě v intervalech nepřesahujících tři roky. V případě podpor udělených jiným způsobem než na základě veřejného výběrového řízení se zveřejněním⁽²⁾ by se kontroly za běžných okolností měly provádět alespoň každé dva roky.

50. Jestliže členský stát předem stanovil pevnou úroveň vyrovnávací platby, která řádně předpokládá a začleňuje nárůst efektivity, jež lze od poskytovatele veřejné služby očekávat během doby trvání pověření, na základě správného rozložení nákladů a příjmů a rozumných očekávání popsaných v této části, spočívá kontrola nadměrné vyrovnávací platby v zásadě v tom, že se ověří, zda úroveň zisku, k němuž je poskytovatel oprávněn podle pověřovacího aktu, je skutečně přiměřená z pohledu *ex ante*.

(1) Podobně schodek, který vznikne v důsledku nižšího nárůstu efektivity, než se očekávalo, by měl částečně nést podnik, je-li to stanoveno v pověřovacím aktu.

(2) Například podpory udělené v souvislosti s interními smlouvami, koncesemi bez konkurenčního přidělení nebo řízení pro zadání veřejné zakázky bez předchozího zveřejnění.

2.9 Dodatečné požadavky, které mohou být nezbytné pro to, aby rozvoj obchodu nebyl ovlivněn v míře, která by byla v rozporu se zájmy Unie

51. Požadavky stanovené v oddílech 2.1 až 2.8 obvykle dostávají k zajištění toho, že podpora nenarušuje hospodářskou soutěž způsobem, který by byl v rozporu se zájmy Unie.

52. Je však možné, že za určitých výjimečných okolností by nemuselo být vyřešeno vážné narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu a podpora by mohla narušit obchod v rozsahu, který by byl v rozporu se zájmem Unie.

53. V takovém případě Komise posoudí, zda by se toto narušení obchodu dalo zmírnit, kdyby členskými státy uložila podmínky nebo si od nich vyžádala závazky.

54. Neočekává se, že by k vážným narušením hospodářské soutěže, která by byla v rozporu se zájmy Unie, docházelo jindy, než za výjimečných okolností. Komise se těmito narušeními zabývá pouze v případech, kdy má podpora výrazné nepříznivé účinky na další členské státy a fungování vnitřního trhu, například proto, že podnikům ve významných hospodářských odvětvích brání v dosažení takové rozsahu činností, který je nezbytný pro jejich efektivní fungování.

55. Hospodářská soutěž může být takto narušena například v případě, kdy trvání pověření nelze odůvodnit objektivními kritérii (například potřebou amortizovat nepřevoditelná fixní aktiva), nebo v případě, kdy se pověření skládá z balíčku úkolů (obvykle za podmínky, že by jednotlivá pověření nevedla ke ztrátě přínosu pro společnost ani by nezvýšila náklady na poskytování služeb). Komise by v takovém případě posoudila, zda by táž veřejná služba mohla být stejně dobře poskytována způsobem, který by méně narušoval hospodářskou soutěž, například vydáním méně rozsáhlého pověření, ať už jde o dobu nebo rozsah, nebo vydáním několika samostatných pověření.

56. Další situace, která by mohla vyžadovat podrobnější hodnocení, by nastala, kdyby členský stát bez uspořádání soutěžního výběrového řízení pověřil veřejného poskytovatele služeb poskytováním SOHZ na nevyhrazeném trhu, na němž jsou podobné služby již poskytovány nebo lze očekávat, že budou v blízké budoucnosti poskytovány, i bez SOHZ. Nepříznivé účinky na vývoj obchodu mohou být výraznější v případě, že bude SOHZ nabízena za cenu, která bude nižší než náklady současných nebo potenciálních poskytovatelů, takže způsobí uzavření trhu. Komise, která bude plně respektovat široký prostor členského státu k vlastnímu vymezení SOHZ, pak může vyžadovat změny, například v udělení podpory, pokud bude moci dostatečným způsobem prokázat, že by bylo možné tutéž

SOHZ poskytovat za rovnocenných podmínek pro uživatele způsobem, který by méně narušoval hospodářskou soutěž a byl by pro stát méně nákladný.

57. Podrobnější posouzení se provádí rovněž v případě, že pověření závazkem poskytovat službu je spojeno se zvláštními nebo výhradními právy, která omezují hospodářskou soutěž na vnitřním trhu v rozsahu, který je v rozporu se zájmy Unie. Přestože se při posuzování takového případu vychází primárně z čl. 106 odst. 1 Smlouvy, nelze slučitelnost státní podpory potvrdit v případě, kdy výhradní práva poskytují výhody, které nebylo možno rádně vyhodnotit, vyčíslit nebo ocenit podle metodik pro výpočet čistých nákladů na SOHZ popsanych v části 2.8.
58. Komise bude rovněž věnovat pozornost situacím, kdy podpora podniku umožňuje financovat vytvoření nebo využití infrastruktury, kterou nelze reprodukovat, a umožňuje mu uzavřít trh, na němž se SOHZ poskytuje, nebo příslušné související trhy. V takovém případě může být vhodné požadovat, aby soutěžitelé získali bez diskriminace a za vhodných podmínek spravedlivý přístup k této infrastruktuře.
59. Jestliže narušení hospodářské soutěže vyplývá z pověření, které brání efektivnímu uplatňování nebo vynucování právních předpisů Unie zaměřených na ochranu řádného fungování vnitřního trhu, Komise posoudí, zda by veřejná služba nemohla být stejně dobře poskytována způsobem, který by méně narušoval hospodářskou soutěž, například na základě plného uplatňování odvětvových předpisů Unie.

2.10 Transparentnost

60. U každé vyrovnávací platby za SOHZ, která spadá do rámce tohoto sdělení, musí příslušný členský stát zveřejnit na internetu nebo jiným vhodným způsobem následující informace:
- a) výsledky veřejné konzultace nebo jiných příslušných nástrojů uvedených v odstavci 14;
- b) náplň a délku trvání závazků veřejné služby;
- c) o který podnik a případně o které území se jedná;
- d) částku podpory udělenou danému podniku za rok.

2.11 Podpora, která splňuje podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1 rozhodnutí 2012/21/EU

61. Zásady stanovené v odstavcích 14, 19, 20, 24, 39, 51 až 59 a odst. 60 písm. a) se nepoužijí na podporu, která splňuje podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1 rozhodnutí 2012/21/EU.

3. PODÁVÁNÍ ZPRÁV A HODNOCENÍ

62. Členské státy podají Komisi každé dva roky zprávu o dodržování tohoto sdělení. Zprávy musí obsahovat přehled používání tohoto sdělení na různé sektory poskytovatelů služeb, včetně následujících údajů:
- a) popis používání zásad stanovených v tomto sdělení na služby, které spadají do jeho oblasti působnosti, včetně interně vykonávaných činností;
- b) celková částka podpor přidělených podnikům, které spadají do oblasti působnosti tohoto sdělení, rozepsaná podle hospodářských odvětví, v nichž příjemci působí;
- c) údaje o tom, zda a u jakého konkrétního typu služby vyvolalo používání zásad stanovených v tomto sdělení problémy nebo stížnosti třetích stran; a
- d) jakékoli další informace o používání zásad stanovených v tomto sdělení, které si Komise vyžádá a které upřesní včas před lhůtou pro předložení zprávy.

První zpráva bude předložena do 30. června 2014.

63. Kromě toho, v souladu s požadavky nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES⁽¹⁾ (nyní článku 108 Smlouvy) a nařízením Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES⁽²⁾, musí členské státy předkládat Komisi výroční zprávy o podpoře udělené v návaznosti na rozhodnutí Komise založeném na tomto sdělení.
64. Zprávy budou zveřejněny na internetových stránkách Komise.
65. Komise hodlá provést přezkum tohoto sdělení do 31. ledna 2017.

4. PODMÍNKY A POVINNOSTI PŘIPOJENÉ K ROZHODNUTÍM KOMISE

66. Podle čl. 7 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 může Komise připojit ke kladnému rozhodnutí podmínky, za kterých může být podpora považována za slučitelnou s vnitřním trhem, a může stanovit povinnosti pro umožnění kontroly plnění rozhodnutí. V oblasti služeb obecného hospodářského zájmu mohou být zapotřebí podmínky a povinnosti zaručující zejména to, že podpora udělená dotyčným podnikům nevede k nežádoucímu narušení hospodářské soutěže a obchodu na vnitřním trhu. V této souvislosti může být podle konkrétní situace jednotlivých

⁽¹⁾ Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1.

služeb obecného hospodářského zájmu nutné stanovit povinnost podávání pravidelných zpráv či jiné povinnosti.

5. POUŽITÍ

67. Komise použije ustanovení tohoto sdělení od 31. ledna 2012.
68. Komise použije zásady stanovené v tomto sdělení na všechny návrhy podpory, které jí byly oznámeny, a rozhodne o těchto návrzích podle těchto zásad, a to i u návrhů, které byly oznámeny před 31. lednem 2012.
69. Komise použije zásady stanovené v tomto sdělení na protiprávní podporu, o které rozhodne po 31. lednu 2012, i když byla podpora udělena před tímto datem. Pokud

však byla podpora udělena před 31. lednem 2012, nepoužijí se zásady stanovené v odstavcích 14, 19, 20, 24, 39 a 60.

6. VHODNÁ OPATŘENÍ

70. Komise navrhuje jako vhodná opatření pro účely čl. 108 odst. 1 Smlouvy, že členské státy do 31. ledna 2013 zveřejní seznam stávajících režimů podpory týkajících se vyrovnávací platby za závazek veřejné služby, která musí být uvedena do souladu s tímto sdělením, a že do 31. ledna 2014 uvedou tyto režimy podpory do souladu s tímto sdělením.
71. Členské státy by měly Komisi do 29. února 2012 potvrdit, zda souhlasí s navrhovanými vhodnými opatřeními. Pokud se dotýčný stát nevyjádří, bude mít Komise za to, že s návrhem nesouhlasí.